

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента

кандидата педагогічних наук, доцента

Осадчої Тетяни Всеволодівни

на дисертаційне дослідження **Ян Пенфей**

**«Методика фахової підготовки майбутніх викладачів вокалу
України і Китаю на засадах європейської вокальної культури»,**

подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Дисертаційне дослідження Ян Пенфей «Методика фахової підготовки майбутніх викладачів вокалу України і Китаю на засадах європейської вокальної культури» входить до тематичного плану науково-дослідних робіт Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», є складником наукової теми кафедри музичного мистецтва і хореографії факультету музичної та хореографічної освіти «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми (реєстраційний номер 0120U002017).

Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол №7 від 24.12.24 року).

Значущість дослідження окреслених питань у сфері музичного, зокрема вокального мистецтва України та Китаю, пояснюється широкою популярністю співу в обох країнах, а також зацікавленістю педагогів у поглибленні культурного діалогу між Сходом і Заходом. Це стає особливо актуальним в умовах глобалізації, інтернаціоналізації освіти, активізації міжнародної творчої взаємодії та прагнення до поглибленого розуміння духовної історії людства через вивчення художньої спадщини різних народів.

У цьому контексті особливої ваги набуває вивчення вокальної культури суспільства в її повному спектрі – від старовинних культур до класичних академічних традицій, а також осмислення того, як ці традиції змінювались і розвивались у творчості митців епохи модерну і пост-модерну.

1. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Обрана Ян Пенфеєм проблема має високий ступінь достовірності результатів дослідження, що підтверджується методологічною та теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій представленої роботи й ґрунтовним теоретичним аналізом основних понять за темою дисертації. В роботі

послідовно розкрито їх взаємообумовленість і значущість для досягнення високого рівня сформованості досліджуваного феномену в умовах сьогодення.

Дослідження логічно структуроване, його зміст послідовно розкриває сутність теоретичних і прикладних напрямів роботи.

У *першому розділі* обґрунтовано сутність понять «підготовка», «вокальна і вокально-фахова підготовка», «підготовленість майбутніх викладачів вокалу до професійної діяльності», а також визначено особливості їх прояву в контексті здобуття мистецько-педагогічної освіти на основі європейської вокальної культури. Охарактеризовано підготовленість майбутніх викладачів вокалу як цілісну, професійно значущу якість, сформовану на основі глибокої художньо-естетичної, мистецької та музично-фахової освіченості, виконавської майстерності, здатності до педагогічної інтерпретації навчального репертуару, вокально-методичної та психолого-педагогічної компетентності, а також досвіду педагогічної діяльності.

Визначено структуру цієї підготовленості, яка охоплює такі компоненти: особистісно-мотиваційний, мистецько-гностичний, формувально-герменевтичний, фахово-творчий.

У *другому розділі* дисертант переконливо обґрунтував комплекс методологічних підходів: культурологічний, рефлексивний, мистецько-компетентнісний, особистісно-персоналізований, комунікативно-синергійний. Також визначено принципи їх реалізації:– збагачення досвіду пізнання суміжних видів мистецтва для розширення вокально-фахової освіченості; – технологічне формування інтелектуально-мистецьких та вокально-практичних навичок; – індивідуалізоване варіювання завдань; – упередження типових помилок викладачів-початківців завдяки інтегративним знанням; – розвиток рефлексивної самосвідомості; – багатовекторність фахової самореалізації на основі діалогічно-творчого стилю педагогічного спілкування.

Наукової вартості набули обґрунтовані дисертантом педагогічні умови реалізації зазначеної методики: створення художньо-креативного освітнього середовища, що стимулює самостійність і творчу активність здобувачів; заохочення до підвищення мистецької освіченості майбутніх викладачів вокалу України й Китаю; поєднання традиційних і новітніх методів підготовки майбутніх викладачів вокалу України і Китаю на засадах європейської вокальної культури.

У *третьому розділі* викладено результати перевірки теоретичних положень у процесі експериментальної роботи, що проходила за трьома етапами: організаційно-інформативним, формувально-інтерпретаційним, пошуково-апробаційним.

Перший етап передбачав збагачення занять художньо-гедоністичним змістом; організацію диспутів, круглих столів; реалізацію творчих проєктів у групах; налагодження міждисциплінарної координації з використанням хмарних технологій; фасилітативну підтримку здобувачів на засадах діалогічного педагогічного спілкування.

Другий етап був спрямований на формування в магістрантів навичок аналізу вокальних творів, використання технологій сугестивної, релаксаційної та персоніфікованої технологій, застосування методів удосконалення сценічного артистизму й здатності до виконавської імпровізації, запозичених з театральної педагогіки та адаптованих до завдань дослідження.

Третій етап передбачав участь здобувачів у науково-методичній роботі в таких формах, як розроблення есе, посібників, створення бази даних, участь у ділових іграх та їх апробація в умовах вокально-педагогічної практики, а також застосування цифрових технологій у професійному навчанні.

Результати формувального експерименту засвідчили істотне зростання рівня підготовленості до вокально-фахової діяльності у здобувачів експериментальної групи з України та Китаю, які навчалися за авторською методикою. Натомість у контрольній групі, що працювала за традиційною методикою, така динаміка була суттєво менш вираженою.

Достовірність отриманих результатів підтверджено за допомогою багатофункціонального критерію Фішера, що засвідчує ефективність запропонованої методики та доцільність її впровадження у вищу мистецьку освіту України і Китаю, зокрема у контексті засвоєння артефактів європейської вокальної традиції в їх історико-культурному та художньо-стильовому різноманітті.

Практичне значення результатів дослідження полягає у доцільності впровадження розробленої методики підготовки майбутніх українських і китайських викладачів вокалу на задах європейської вокальної культури, використанні критеріально-діагностичного механізму вияву рівнів підготовленості здобувачів до вокально-фахової діяльності за обґрунтованими критеріями – персоналізовано-мобілізаційним, художньо-когнітивним, виконавсько-інтерпретаційним та досвідно-результативним з відповідними показниками і ознаками прояву.

Публікації. Основні результати дисертації висвітлено у 8 публікаціях, виданих українською та англійською мовами, з яких 1 одноосібна стаття у наукометричному виданні, 3 статті – у наукових фахових виданнях України, одна з яких одноосібна і дві – у співаторстві, та 4 – апробаційного характеру, 3 з яких у співаторстві.

Дискусійні питання та зауваження.

Відзначаючи наукову вартість і практичну значущість дисертаційного дослідження Яна Пенфея висловимо певні зауваження і побажання.

1. Враховуючи те, що в процесі формувального експерименту здобувачі мали оволодівати майстерністю виконання творів різних стилів, на наш погляд, було б доцільно розглянути методи формування різних технік звукоутворення, які впливають на якість звуку, що особливо важливо для виконання творів Ренесансу і раннього Бароко й сучасності.
2. Задля більшої переконливості представлених Ян Пенфеєм методів критичного аналізу майстеркласів, було б доцільно здійснити їх класифікацію.
3. Текст роботи не позбавлений недоліків технічного характеру.

Зазначені вище зауваження і побажання не впливають на загальну позитивну оцінку виконаної Ян Пенфеєм дисертаційної роботи, якій притаманні оригінальність застосованих методів і технологій формування в майбутніх викладачів вокалу України і Китаю, наукова новизна, високий теоретико-методологічний рівень і практична цінність авторської методики формування у здобувачів досліджуваного феномену.

Висновок. Дисертаційна робота Ян Пенфея «Методика фахової підготовки майбутніх викладачів вокалу України і Китаю на засадах європейської вокальної культури», є завершеним науковим дослідженням, виконаним автором самостійно на актуальну тему. В роботі представлено науково обґрунтовані результати, які в сукупності розв'язують важливе наукове завдання, що має істотне значення для розвитку теорії й методики вокальної освіти.

Дослідження в повному обсязі відповідає вимогам академічної доброчесності.

Вважаємо, що представлена дисертаційна робота за актуальністю, науковою новизною і практичною цінністю, обґрунтованістю і достовірністю отриманих результатів, повнотою їх викладення в опублікованих дисертантом наукових працях відповідає чинним вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог щодо оформлення дисертації» (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03 лютого 2017 р. за № 155/30023), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, зі змінами, Постановою КМ № 341 від 21.03.2022), а її автор, Ян Пенфей заслуговує на

присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри вокально-хорової підготовки
ДЗ «Південноукраїнський національний
Педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

Тетяна ОСАДЧА

